

Dialekt- och folkminnesarkivet
Box 1743
Ö. Ågatan 27
751 47 UPPSALA

M 268 Spel

Skriv och berätta om de spel Du känner till, som Du brukar spela eller har spelat. Berätta om varför Du spelar eller om andras spelande, om Dina synpunkter på spel i största allmänhet, och om hur Du uppfattar de spel som är vanliga idag.

Sällskapsspel (kortspel, tärningsspel, frågespel, familjespel etc.)

Om Du *inte* brukar spela sällskapsspel – berätta varför.

Om Du har spelat eller brukar spela sällskapsspel:

- vilka sällskapsspel har Du spelat/brukar Du spela? – Beskriv spelen!
- vilka spelar Du tillsammans med (familjen, barnen eller barnbarnen, vissa bekanta, arbetskamraterna etc.)?
- var spelar Du (någon särskild plats i hemmet, på arbetet, på caféer etc.)?
- när brukar Du spela (regelbundet, vid vissa tillfällen som t.ex. vid familjesammankomster, eller mer sporadiskt)?
- hur brukar det gå till när ni spelar? Kan det hända att ni börjar bråka eller diskutera om t.ex. spelreglerna? Att någon blir upprörd? Är det någon som brukar utmärka sig på något vis (t.ex. som "bra" eller "dålig" förlorare)? Hur brukar Du själv uppträda då ni spelar sällskapsspel? Berätta!

Berätta om varför Du brukar spela sällskapsspel, och berätta varför Du spelar vissa spel och inte andra. Finns det något sällskapsspel som betyder särskilt mycket för Dig? Varför i så fall?

Kommer Du ihåg hur lärde Dig de sällskapsspel som Du kan? Vem lärde Dig och varför blev det just de spelen? Berätta!

Finns det sällskapsspel som man spelar bara i vissa åldrar (som barn, ungdom, vuxen eller äldre) eller som spelas företrädesvis av män eller kvinnor, eller inom vissa socialgrupper? Som kan vara passande eller opassande beroende på vem eller vilka som spelar? – Ge exempel!

Berätta vad Du tycker om sällskapsspel generellt sett, och försök att motivera Dina synpunkter:

- vad kan vara negativt ifråga om sällskapsspel? Positivt? Finns det

några sällskapsspel som Du tycker särskilt bra eller illa om, som Du anser vara bättre eller sämre än andra?

- kan sällskapsspel, som t.ex. kort- och tärningsspel, vara omoraliska?
- betraktar Du sällskapsspel som enbart lek eller kan det också vara allvar? Har det någon betydelse vem som vinner eller förlorar?

Spel om pengar eller varor (Stryktips, Måltips, Lotto, Oddset, V-65, bingo, lotterier, roulette, enarmade banditer etc.)

Om Du *inte* brukar spela om pengar eller varor – berätta varför.

Om Du har spelat eller brukar spela om pengar eller varor:

- vilka spel har Du spelat/brukar Du spela? Beskriv spelen!
- när spelar Du (regelbundet, eller mer sporadiskt, som t.ex. vid familjesammanskomster eller inför vissa sportarrangemang)?
- berätta om hur Du brukar spela; ensam eller tillsammans med andra (familjen, vissa bekanta, arbetskamraterna, i "bolag" etc.), eller kanske på vissa platser, avsedda för spel om pengar eller varor. Om Du t.ex. brukar spela bingo eller på travet – beskriv en sådan tilldragelse!

Berätta varför Du spelar vissa spel om pengar eller varor och inte andra. Förknippar Du spelandet med någon form av idrottsintresse? Påverkar vinstmöjligheterna Ditt spelande (t.ex. om det är s.k. jackpot på Lotto och Måltips)? Har Du förhoppningar om att kunna vinna en större summa pengar? Vad skulle Du göra i så fall? (Eller Du kanske har vunnit någon gång!?) Berätta!

Kommer Du ihåg hur Du lärde Dig spelen?

Är det så, att vissa spel om pengar och varor företrädesvis brukar spelas inom vissa åldersgrupper, socialgrupper, av män eller kvinnor etc.? Finns det grupper som generellt sett är mer spelintresserade än andra?

Berätta om Din inställning till spel om pengar och varor, och försök att motivera Dina synpunkter:

- har Du en annan inställning till spel om pengar eller varor, än till sällskapsspel? Hur skiljer sig Din uppfattning åt i så fall?
- vad kan vara negativt när det gäller spel om pengar eller varor? Positivt? Finns det några spel som är sämre eller bättre än andra?
- kan spel om pengar eller varor vara omoraliskt på något vis?

Om Du känner någon (eller känner till några berättelser, rykten eller omdömen om personer) som vunnit eller förlorat stora summor pengar

på spel – berätta! Eller Du kanske hört berättas om professionella spelare och/eller sådana som blivit "besatta" av spelet? Vad brukar man säga om dessa "storspelare", om stora vinster eller förluster? Vad tycker Du själv?

Vilka åsikter brukar man ha om vinnare och förlorare? Kan man tycka att en del inte borde vinna? – Vilka är Dina egna synpunkter?

Spel i massmedia (tipsextra, V-65, bingolotto etc) samt TV- och dataspel – Berätta vad Du känner till om dessa spel, och om Du har spelat eller brukar spela de spel som förekommer i massmedia. Vad anser Du om spelen ifråga?

Brukar Du dra lott, singla slant, slå vad, dra om längsta/kortaste strået för att avgöra dispyter eller liknande? Berätta!

Har Du några synpunkter på varför det är så, att vissa vinner och inte andra? Kan man på något vis påverka spelets utgång? Vilken betydelse tillmäter Du spelskicklighet respektive tur eller otur? Finns det något man kan göra för att få tur (t.ex. spotta på tärningarna)? Något som kan medföra otur? Berätta!

Till sist, berätta om hur det var förr: Vilka spel var vanliga då Du växte upp? I vilka sammanhang brukade man spela då? Var synen på spel och spelare annorlunda då (kanske förekom förbud mot en del spel eller religiöst präglade synpunkter)? Talades det om "speldjävulen"? Berätta också om på vilket vis spelandet förändrats från förr till nu – och om hur Din egen uppfattning förändrats.

Om Du har fotografier i anslutning till frågelistans ämne tar vi gärna emot dem. Ange i så fall om Du vill ha dem i retur eller om vi får behålla dem.

Glöm inte att uppge Ditt namn, Ditt födelseår, Ditt yrke samt det landskap och den socken eller stad Ditt svar gäller för. Du får naturligtvis svara anonymt om Du vill – uppge i så fall bara kön i stället för namn.

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!
Mikael Vallström/ Agneta Lilja, maj 1993